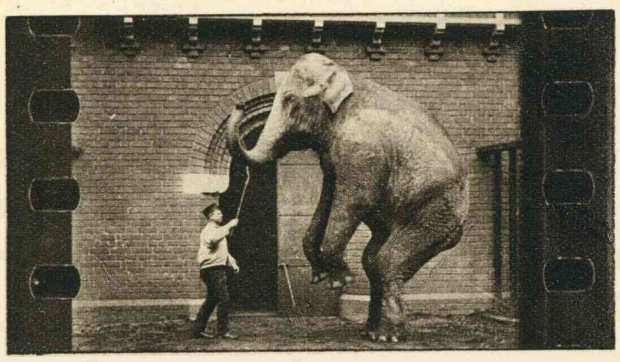

Zebra's in Artis.

SCHOOLFILMS

Men stelde ons onlangs in de gelegenheid een vertooning bij te wonen van film-opnamen, welke speciaal ten dienste van het onderwijs vervaardigd zijn. De vertooning werd gehouden in het gebouw eener groote school, en het publiek bestond uit.... het jonge, dartele en luidruchtige volkje, waarvoor deze films bestemd zijn, een publiek dat wat waardeering, ontvankelijkheid, eerlijkheid van oordeel en geestdrift voor het pakkende betreft, minstens de gelijke mag heeten van het andere, dat uit volwassenen bestaat. Maar niet in de eerste plaats

De olifant in Artis.

als vermaak, zij het dan ook een hoogst leèrzaam vermaak, was deze vertooning bedoeld. De paedagogische beteekenis der schoolfilm te demonstreeren, ziedaar de opzet van deze voorstelling. Er waren dan ook verscheidene mannen uit de onderwijswereld onder de genoodigden, ook ouders en voogden van de kinderen en meerdere volwassenen die belangstelden in de beteekenis der film voor het onderwijs der jeugdige snaken, die, ondanks hun oorverdoovende bestaansuitingen, kattenkwaad en dubbelgebeide vrijheidsidealen, onze liefde hebben.

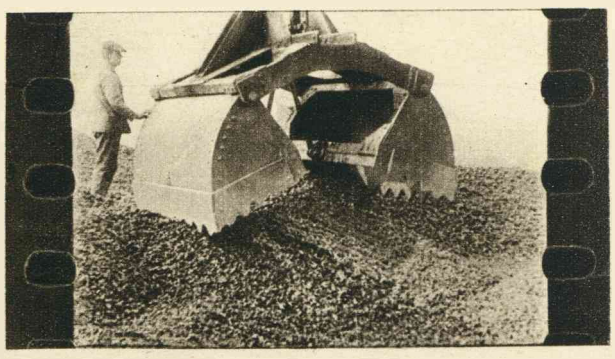
Wij hadden nogal wat goeds van deze schoolfilmen vernomen, maar wat wij dien avond ervan zagen, overtrof onze hoogste verwachtingen. De opnamen op zichzelf zijn in één woord voortreffelijk. We zagen op het doek een groot aantal verschillende diersoorten uit „Artis" hun dagelijksch leventje leiden, zoo vrijmoedig en plezierig ongegeneerd, alsof er op dat oogenblik geen opneem-apparaat in de buurt geweest was. Ze weten van den prins geen kwaad, deze modellen uit den beesten-boogaard. Geen zweem van pose om „er mooi op te komen", geen gewichtige gezichten of veelbeteekenende onderkinnen, geen houdingen waarbij een fraai gevormd lichaamsdeel, de edele snit van een kleedingstuk, een mooi profiel of een ordelint opvallen; deez' modellen lappen dat alles aan hun viervoetige laarzen, om het met een zoölogischen of, liever gezegd, een zoo ònlogischen term te zeggen. Deze opnamen zijn van het zuiverst realisme. „Je ziet ons hier zooals we zijn, voilà tout", zeggen deze zwijgende dieren tot den toeschouwer. Het zijn dieren, bespied en geknipt in hun huiselijken omgang, hun dagelijksch leven, op gewone werkdagen, zeg maar. Onze lezers kunnen zich op de hierbij afgedrukte opnamen daarvan overtuigen.

Het aanschouwelijk onderwijs, reeds geruimen tijd, en terecht, in aanzien, kon tot nu toe toch niet meer laten zien dan een stilstaand beeld, maar hoe voortreffelijk zulk een beeld dan ook mag zijn, het is altijd eenigszins doodsch, niet waar? Bij de film-opnamen nu ziet de leergrage jeugd de dieren eten, drinken, passagieren en met elkaar converseeren; het leert de levensgewoonten van die beesten, de houdingen, de eigenaardigheden en tempo van hun bewegingen en gang, onverminderd nog het voordeel dat bewegende beelden reeds uitteraard hebben doordat ze oneindig veel meer de aandacht van de kinderen boeien. Het eenige voordeel, dat het stilstaande beeld bood was dat het juist doordat het stilstaat, meer gelegenheid aan den verklaarder biedt om de vormen op zijn gemak te demonstreeren, dat voordeel.... hebben eveneens en gelijktijdig deze films; immers op elk gewenscht oogenblik kan men het beeld laten stilstaan, zoodat het als een gewone foto doet, en zonder één beweginkje van ongeduld of ergernis van zich vertellen laat, en zijn doopceel laat lichten van a tot z zonder kregelig te worden. Deze stilstand wordt verkregen door het uitschakelen van den motor, die den filmband van de eene rol afwindt op de andere; het beeld dat juist vóór de lamp en de lens is, staat dan ineens stokstijf stil. Dit is een zeer practische vinding, die de film als demonstratiemiddel onovertreffelijk maakt in èlk opzicht. Voor onze lezers drukken wij hierbij eenige van die dieren-opnamen der Hollandia-filmfabriek af. Kijk u me die zebra's eens aan in hun prachtige getijgerde kleeren, in prettige eensgezindheid door hun echtelijke woning of liever echtelijken tuin rondspankeren. En den kameel met zijn dom en toch sympathiek uiterlijk, met zijn neus en twee bulten in den wind, of hij zeggen wil: mag ik me even voorstellen. Ik ben het schip der woestijn, al zeg ik het zelf. Ik ben een nuttig dier voor den mensch, al ziet u me hier op non-actief. Veel ruimte heb ik hier niet, maar de frissche lucht is van iedereen. Afwisseling en vertier als vroeger toen ik in betrekking bij de karavanen was, ho maar; ik verveel me eigenlijk, maar van den anderen kant, dood te werken hoef ik me niet, en 'n mensch zijn gemak is ook wat waard. Dank u voor de klandizie. En tot genoegen. Adieu".

Flamingo's in Artis.

Hier is de olifant, onze oude kameraad. Zijn oppasser is er ook, maar die interesseert ons minder. Het beest staat op zijn achterste pooten, en dat is wel eens goed, net zoo als voor een mensch. Anders nemen ze toch maar een loopje met je. „Ik ben gewend", denkt hij, „dat ze respect voor me hebben, en dat is dan ook iets waar ik niet buiten kan. Mijn oppasser is de eenige, die familiaar met me omgaat, maar daar staat tegenover, dat hij me heel aardig gedresseerd heeft, en daar ben ik dankbaar voor. Dat is mijn cultuur. Daar ben ik trotsch op. Dat maakt me tot wat ik ben, en onderscheidt me van mijn ongelikte beren van bloedverwanten in Afrika en zoo, van wie trouwens iemand van eenige beschaving geen notitie neemt. Ik ben niet zoo ongelukkig als de menschen denken, en om dat te bewijzen speel ik nu en dan op de mondharmonica. Geld wil ik daar niet voor hebben; „l'art pour l'art" is mijn devies; de dubbeltjes, die het publiek me geeft, overhandig ik met mijn tromp

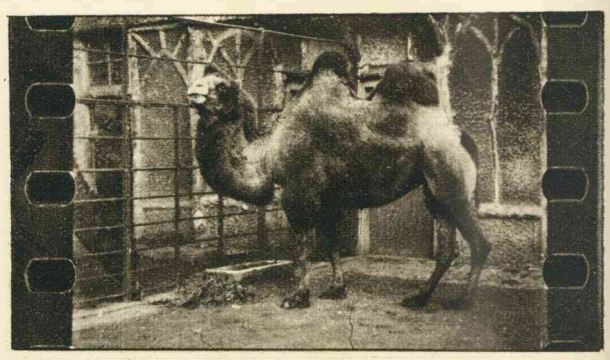
Havenbedrijf van Rotterdam. Een grijper gereed een hap te nemen uit een hoop bazaltslag.

zonder eenig oponthoud aan mijn oppasser, die behalve mijn oppasser ook mijn vriend is. Eetbare geschenken slik ik door, maar wat moet ik als olifant nu met een dubbeltje uitvoeren? Zeg dat zelf. Nu, tot een volgenden keer. Het is mooi geweest voor vandaag. Bonjour, en denk eens aan me...."

IJsbeer in Artis.

Dezen ijsbeer zien wij juist op het punt om toe te geven aan zijn grootste liefhebberij: het zwemmen. En dat kan hij dan ook deksels goed. Een lage temperatuur van het water is iets waar hij zijn hand niet voor omdraait. Als een ander snakt naar een warmen grog of een andere hartversterking, dompelt hij zich met het grootste plezier in het koude water. Hij is een levende reclame voor de hydrotherapie, want hij is zoo gezond als een visch, als hij zoo nat als een kat is. Hij zit warmpjes in zijn vleesch, en ondanks zijn middelbaren leeftijd voelt hij zich, och gunst, een jongen die pas komt kijken. Al moeten wij zeggen, dat dit kijken nauwelijks den naam van kijken waardig is, want denk maar niet, dat hij van de toeschouwers de minste notitie neemt; hij gaat stilletjes zijn gang, en let op niemand. Ook in dat op-

Kameel in Artis.

zicht kan hij ten voorbeeld dienen, voor een ieder, onverschillig wien. Want het ware te wenschen, dat de menschen zoo zelfstandig leefden en zoo weinig notitie van de buren namen; dan was er heel wat minder herrie in de wereld...

En eindelijk laten wij u nog een groep flamingo's zien. Een vijftal personen, die de koppen bij elkaar steken.

Welk een gracieuze dieren, niet waar? Hun ranke gebogen vormen doen ze eenigszins op zeer fijne kristallen karaffen lijken van het nobelst werkmanschap. Het wiegend bewegen der elegante halzen, het gracelijk fijne trippen der slanke pooten, het is àl leven, fijn en statig en zwierig leven, wat eraan is.

Zòò, en op nog menige andere wijze geeft de film-opname dezer dieren u het beeld van hun beweeglijk bestaan, hun geaardheid en telkens wisselende gestalten.

Ook zeer merkwaardig was een reeks opnamen van het havenbedrijf te Rotterdam en te Amsterdam, met het indrukwekkende vertier te water en aan den wal, met de formidabele hijsch-, weeg-, meet-, laad- en andere werktuigen. Ge moet eens op dien reusachtigen grijper letten, die zijn enorme kaken opent om een hap te nemen uit een hoop basaltslag; dat ontzettende vrachtje zal hij zonder